

Awans zawodowy nauczycieli szkół za granicą od 1 stycznia 2021 r.

1. Akty prawne

Rozdział 3b ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2019 r. poz. 2215).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 października 2020 r. w sprawie uzyskiwania stopni awansu zawodowego przez nauczycieli szkół za granicą (Dz.U. 2020 r. poz. 1979).

Wyżej wymienione przepisy weszły w życie z dniem 1 stycznia 2021 r.

2. Informacje ogólne

Przez nauczycieli szkół za granicą rozumie się nauczycieli języka polskiego, historii, geografii oraz innych przedmiotów nauczanych w języku polskim w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw lub nauczanych w innych formach prowadzonych przez organizacje społeczne zarejestrowane za granicą.

O nadanie stopnia awansu zawodowego mogą ubiegać się nauczyciele, którzy nie byli skazani prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo.

Warunkiem nadania nauczycielowi stopnia awansu zawodowego jest posiadanie kwalifikacji, odbycie stażu zakończonego pozytywną oceną realizacji planu rozwoju zawodowego oraz:

- w przypadku nauczyciela stażysty – uzyskanie akceptacji komisji kwalifikacyjnej po przeprowadzonej rozmowie;
- w przypadku nauczyciela kontraktowego – zdanie egzaminu przed komisją egzaminacyjną;
- w przypadku nauczyciela mianowanego – uzyskanie akceptacji komisji kwalifikacyjnej po dokonaniu analizy dorobku zawodowego nauczyciela i przeprowadzonej rozmowie.

3. System teleinformatyczny

Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania prowadzi system teleinformatyczny w celu obsługi postępowań związanych z awansem zawodowym nauczycieli oraz administruje nim. System teleinformatyczny umożliwia nauczycielom odbywającym staż utrzymywanie kontaktu z opiekunem stażu, a także dokumentowanie przebiegu stażu. Do dostępu do systemu teleinformatycznego są upoważnione osoby realizujące zadania w zakresie awansu zawodowego nauczycieli, nauczyciele ubiegający się o nadanie stopnia awansu zawodowego, osoby ubiegające się o wpisanie na listę nauczycieli mogących pełnić funkcję opiekuna stażu oraz opiekunowie stażu.

Nauczyciel składa wniosek o rozpoczęcie stażu na stopień awansu zawodowego za pośrednictwem systemu teleinformatycznego w terminie do dnia 31 lipca danego roku. Wniosek jest zgodny z art. 91 ust. 2 KN.

Minister po sprawdzeniu, czy wniosek zawiera kompletne dane, w terminie do dnia 31 sierpnia, informuje nauczyciela o możliwości rozpoczęcia stażu oraz wyznacza mu opiekuna stażu.

4. Staż na stopień awansu zawodowego

Staż nauczyciela szkoły za granicą trwa w przypadku ubiegania się o awans na stopień:

- nauczyciela kontraktowego – 9 miesięcy;
- nauczyciela mianowanego albo nauczyciela dyplomowanego – 2 lata i 9 miesięcy.

Nauczyciel posiadający stopień nauczyciela kontraktowego lub mianowanego, który posiada co najmniej stopień naukowy doktora, może ubiegać się o uzyskanie kolejnego stopnia awansu zawodowego po odbyciu stażu trwającego rok i 9 miesięcy.

Nauczyciel kontraktowy może rozpocząć staż na stopień nauczyciela mianowanego po upływie co najmniej 2 lat prowadzenia zajęć w szkole za granicą od dnia uzyskania stopnia nauczyciela kontraktowego. Nauczyciel mianowany może rozpocząć staż na stopień nauczyciela dyplomowanego po upływie co najmniej roku prowadzenia zajęć w szkole za granicą od dnia uzyskania stopnia nauczyciela mianowanego.

Nauczyciel rozpoczyna staż z początkiem roku szkolnego, nie później jednak niż w ciągu 30 dni od dnia rozpoczęcia zajęć w szkole za granicą, na swój wniosek skierowany do ministra. W przypadku rozpoczęcia przez nauczyciela prowadzenia zajęć w szkole za granicą po upływie terminu, o którym mowa powyżej, nauczyciel nie rozpoczyna stażu do końca tego roku szkolnego.

W okresie stażu nauczyciel realizuje plan rozwoju zawodowego zatwierdzony przez ministra.

Nauczycielowi ubiegającemu się o awans na stopień nauczyciela dyplomowanego za spełnienie odpowiednich wymagań uznaje się także jego dorobek zawodowy ze szczególnym uwzględnieniem okresu od dnia uzyskania stopnia nauczyciela mianowanego.

Nauczyciel kontraktowy i nauczyciel mianowany mogą przerwać staż na swój wniosek w każdym czasie. W przypadku ponownego rozpoczęcia stażu odbywają staż w pełnym wymiarze.

5. Opiekun stażu

Opiekunem stażu może być nauczyciel mianowany lub dyplomowany szkoły polskiej, a także innej szkoły w Polsce – za zgodą dyrektora szkoły, wpisany na listę prowadzoną przez ministra.

Nauczyciel zainteresowany pełnieniem funkcji opiekuna stażu składa wniosek o wpisanie na listę za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. Wniosek jest zgodny z art. 91 ust. 6 KN.

Minister po sprawdzeniu, czy wniosek zawiera wszystkie wymagane dane, wpisuje nauczyciela na listę albo odmawia wpisania na tę listę.

Zadaniem opiekuna stażu jest udzielanie pomocy nauczycielowi odbywającemu staż, w szczególności w przygotowaniu i realizacji w okresie stażu planu rozwoju zawodowego, oraz opracowanie opinii o realizacji planu rozwoju zawodowego nauczyciela.

Z nauczycielem mianowanym lub dyplomowanym, który został wyznaczony do pełnienia funkcji opiekuna stażu, minister zawiera umowę cywilnoprawną na okres pełnienia tej funkcji.

6. Ocena realizacji planu rozwoju zawodowego

Po zakończeniu stażu nauczyciel składa, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, ministrowi sprawozdanie z realizacji planu rozwoju zawodowego wraz z opinią opiekuna stażu o realizacji zadań wymienionych w planie. Nauczyciel dołącza do sprawozdania z realizacji planu rozwoju zawodowego opinie osoby kierującej szkołą za granicą i przedstawicielstwa rodziców uczniów uczęszczających do szkoły za granicą – o ile takie przedstawicielstwo zostało utworzone – dotyczące jego pracy. Niewydanie

opinii w terminie 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia o wydanie opinii nie wstrzymuje postępowania o nadanie stopnia awansu zawodowego.

Minister ustala ocenę realizacji planu rozwoju zawodowego nauczyciela, w terminie 30 dni od dnia złożenia sprawozdania, po zapoznaniu się z opiniami dołączonymi do sprawozdania.

Ocena realizacji planu rozwoju zawodowego nauczyciela może być pozytywna albo negatywna. Od otrzymanej oceny nauczycielowi nie służy odwołanie, jednakże nauczyciel niezadowolony z oceny może, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia, zwrócić się o ponowne ustalenie oceny przez ministra. Ocena realizacji planu rozwoju zawodowego nauczyciela ustalona w wyniku wniosku o ponowne ustalenie oceny jest ostateczna.

Jeżeli ostateczna ocena jest negatywna, ponowna ocena realizacji planu rozwoju zawodowego może być dokonana po odbyciu, na wniosek nauczyciela i za zgodą ministra, jednego dodatkowego stażu w wymiarze 9 miesięcy.

7. Wszczęcie postępowania kwalifikacyjnego lub egzaminacyjnego

Nauczyciel, który odbył staż:

- na stopień nauczyciela kontraktowego składa wniosek o podjęcie postępowania kwalifikacyjnego w roku uzyskania pozytywnej oceny realizacji planu rozwoju zawodowego;
- na stopień nauczyciela mianowanego składa wniosek o podjęcie postępowania egzaminacyjnego w roku uzyskania pozytywnej oceny realizacji planu rozwoju zawodowego;
- na stopień nauczyciela dyplomowanego może złożyć wniosek o podjęcie postępowania kwalifikacyjnego w okresie 3 lat od dnia otrzymania pozytywnej oceny stopnia realizacji planu rozwoju zawodowego.

Wniosek składa się do ministra za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. W przypadku niedotrzymania terminu złożenia wniosku nauczyciel jest obowiązany do ponownego odbycia stażu w pełnym wymiarze.

Nauczycielom, którzy złożą wnioski o podjęcie odpowiednio postępowania egzaminacyjnego lub kwalifikacyjnego do dnia 31 lipca danego roku, wydaje się decyzję o nadaniu lub o odmowie nadania stopnia awansu zawodowego w terminie do dnia 30 września danego roku.

Nauczycielom, którzy złożą wnioski o podjęcie odpowiednio postępowania egzaminacyjnego lub kwalifikacyjnego do dnia 30 listopada danego roku, wydaje się decyzję o nadaniu lub o odmowie nadania stopnia awansu zawodowego w terminie do dnia 31 stycznia następnego roku.

8. Komisje kwalifikacyjne i egzaminacyjne

Minister powołuje komisję kwalifikacyjną dla nauczycieli ubiegających się o awans na stopień nauczyciela kontraktowego albo nauczyciela dyplomowanego oraz komisję egzaminacyjną na stopień nauczyciela mianowanego. W skład komisji wchodzi:

- dwaj przedstawiciele ministra spośród których jeden pełni funkcję przewodniczącego komisji;
- dwaj eksperci z listy ekspertów prowadzonej przez ministra;
- opiekun stażu.

Komisja egzaminacyjna i komisja kwalifikacyjna przeprowadzają odpowiednio postępowanie egzaminacyjne lub kwalifikacyjne na wniosek nauczyciela skierowany do ministra.

Nauczyciel, który nie zdał egzaminu przed komisją egzaminacyjną albo nie uzyskał akceptacji komisji kwalifikacyjnej, może ponownie złożyć wniosek o podjęcie postępowania egzaminacyjnego albo kwalifikacyjnego po odbyciu, za zgodą ministra, dodatkowego stażu w wymiarze 9 miesięcy.

Komisja egzaminacyjna i komisja kwalifikacyjna może przeprowadzić odpowiednio egzamin i rozmowę kwalifikacyjną w formie wideokonferencji z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego.

Komisja egzaminacyjna i komisja kwalifikacyjna wydaje nauczycielowi zaświadczenie odpowiednio o zdaniu egzaminu lub uzyskaniu akceptacji. Minister prowadzi rejestr zaświadczeń wydanych przez komisje egzaminacyjne i komisje kwalifikacyjne.

Nauczycielowi, który w trakcie prowadzenia zajęć w szkole uzyskał wyższy poziom wykształcenia niż określony w akcie nadania stopnia awansu zawodowego, minister, na wniosek nauczyciela, wydaje nowy akt nadania odpowiedniego stopnia awansu zawodowego uwzględniający uzyskany poziom wykształcenia.

9. Nadanie stopnia awansu zawodowego bez odbywania stażu

Nauczyciel posiadający kwalifikacje oraz znaczący dorobek zawodowy może złożyć do ministra wniosek o nadanie stopnia nauczyciela:

- kontraktowego, jeżeli w okresie 10 lat poprzedzających złożenie wniosku przez co najmniej 5 lat szkolnych prowadził zajęcia w szkole za granicą;
- mianowanego, jeżeli w okresie 20 lat poprzedzających złożenie wniosku przez co najmniej 15 lat szkolnych prowadził zajęcia w szkole za granicą.

Nauczyciel składa wniosek o nadanie stopnia awansu zawodowego do ministra za pomocą systemu teleinformatycznego. Wniosek może być złożony w ciągu całego roku. Wniosek jest zgodny z art. 91 ust. 2 KN.

Minister wydaje decyzję o nadaniu lub odmowie nadania stopnia awansu zawodowego.